

1. Avrupalı devletler, keşfettikleri yeni topraklarda yürüttükleri sömürgecilik ve koloncilik faaliyetleri sayesinde büyük bir zenginliğe kavuşmuştur. Bununla birlikte kömür ve demir başta olmak üzere maden kaynaklarının zenginliği, sanayinin ihtiyaç duyduğu enerji ve demir ihtiyacının düşük maliyetle karşılanmasını sağlamıştır. Bu madenlere sahip İngiltere, Almanya ve Fransa gibi ülkeler gerek demir sanayisinde gerekse buhar gücü ile işleyen makinelerin çalışması için ihtiyaç duyulan enerji kaynağının temininde avantaj elde etmişlerdir.

Buna göre Avrupa'da Sanayi İnkılabı'nın gerçekleşmesinde;

- I. Enerji kaynaklarının varlığı,
 - II. Yeterli sermaye birikiminin oluşu,
 - III. Teknolojik gelişmenin sağlanması
- durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?**

A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2. 1876'da ilan edilen anayasa (Kanun-i Esasi) ile Türk tarihinde yeni bir döneme geçilmiş oldu. Devlet, artık padişahın kişisel isteklerine göre değil anayasadaki kurallara göre yönetilecektir. Anayasada kişiler arası eşitlik, mal ve konut dokunulmazlığı, eğitim hakkı, vicdan hürriyeti, basın hürriyeti ve mahkemelerin bağımsızlığı gibi kişi hak ve hürriyetlerine yer verilmiştir.

Buna göre Kanun-i Esasi'nin ilanı ile aşağıdakilerden hangisinin amaçlandığı söylenemez?

- A) Temel hakları korumak
- B) Anayasal düzene geçmek
- C) Yargı bağımsızlığını sağlamak
- D) Padişah otoritesini güçlendirmek

3. Osmanlı aydınları ve devlet adamları, Avrupa devletlerinin Osmanlı Devleti'nin iç işlerine karışmasına engel olmak ve devletin dağılmasını önlemek için çaba sarf etmişlerdi. Bu amaçla Tanzimat ve Islahat Fermanlarının yayımlanmasını, Kanun-i Esasi'nin ilan edilmesini ve Meşrutiyet yönetimine geçilmesini sağlamışlardır.

Bu çalışmalarla;

- I. Anayasalı ve parlamentolu düzeni kurmak,
 - II. Devletin siyasi birliğini korumak,
 - III. Ülke içinde özerk bölgeler oluşturmak
- amaçlarından hangileri gerçekleştirilmeye çalışılmıştır?**

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

4. 1789 Fransız İhtilali'nden sonra ortaya çıkan milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle Balkanlardaki gayrimüslim milletler Osmanlı Devleti'ne karşı ayaklanmaya başlamışlardı. Bu durum karşısında devletin birliğini muhafaza edebilmek ve yeni şartlara uyum sağlayabilmek için Avrupa'nın da etkisiyle 3 Kasım 1839'da Tanzimat Fermanı ilan edilmiştir. Tanzimat ile birlikte din ve mezhep ayrılığının ortadan kaldırılması, hukuksal eşitliğin sağlanması amaçlanmıştır. Daha sonra ise 28 Şubat 1856'da Islahat Fermanı ile gayrimüslim halka yeni haklar verilmiş, bütün siyasi ve sosyal düzenlemeler 1876'daki Kanun-ı Esasi ile birlikte hukuksal bir nitelik kazanmıştır. Bütün bu uygulamalardaki esas amaç, Müslim ve gayrimüslim halkın Osmanlılık üst kimliği ile ortak bir vatandaşlık etrafında birlikteliğini sağlamak olmuştur. Bunun sonucunda oluşan Osmanlılık fikri, aydınlar ve yöneticilerin öncülüğünde imparatorluğun birliğini sağlamak amacıyla bir çözüm olarak gündeme gelmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Fransız İhtilali'nin olumsuz etkileri hukuki düzenlemeler ile engellenmeye çalışılmıştır.
- II. Osmanlılık düşüncesiyle gayrimüslim halkın ayrılıkçı düşüncelerinin önüne geçilmiştir.
- III. Ortak vatandaşlık bilinci dinî inanç, soy ve kültür birliği temel alınarak oluşturulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
- C) II ve III D) I, II ve III

5. Fransız İhtilali Avrupalı devletler tarafından başlangıçta ülkenin iç meselesi olarak görülmüş, Fransa'nın ihtilal sonrası zayıflayacağı iddia edilmiş ve bu nedenle Fransa kendi sorunlarıyla baş başa bırakılmıştır. Zamanla ihtilalin getirdiği yeni ilkelerin Osmanlı Devleti gibi Avrupa'nın monarşik yönetimlerini de tehdit etmeye başlaması, bu devletlerin politikalarının değişmesine yol açmıştır. Nitekim ihtilal sonrası ortaya çıkan düşünceler önce Avrupa'ya, sonra bütün dünyaya yayılmıştır.

Metinde Fransız İhtilali'nin aşağıdaki özelliklerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Ortaya koyduğu fikirlerin evrensel boyuta ulaştığı
- B) Halk örgütlenmesi olarak ortaya çıktığı
- C) Geniş bir katılımı gerçekleştirdiği
- D) İnsan haklarına önem verdiği

6. Fransız İhtilali ile yayılmaya başlayan hürriyet, eşitlik, adalet gibi fikirlerden etkilenen ve Jön Türkler olarak bilinen aydınlar; devletin bütünlüğünü sarsan gayrimüslim isyanlarını önlemek için bazı çözümler önerdiler. Onlara göre gayrimüslimlerin isyan etmesinin temel nedeni padişahın ülkeyi tek başına yönetmesiydi. Jön Türkler'e göre bu isyanların önlenmesi için Avrupa'da olduğu gibi bir anayasa hazırlanmalı, meclis açılmalı, bu mecliste herkese temsil hakkı verilmeli ve padişah ülkeyi bu meclisle birlikte yönetmeliydi.

Buna göre Jön Türkler aşağıdaki alanlardan hangisinde değişim yaşanması gerektiğini savunmuştur?

- A) Askerî örgütlenme B) Yönetim sistemi
C) Ekonomik yapı D) Dış politika

7. Osmanlı Devleti'ndeki bazı aydınlar, "Gayrimüslimlerin Osmanlı Devleti'nden ayrılmaması için kültür, yönetim, hukuk ve toplumsal alanda Avrupa devletleri gibi modern bir devlet olursa, ülke içindeki gayrimüslimler ayrılık fikrinden vazgeçeceklerdir. Böylece devletin dağılması önlenmiş olacaktır." görüşünü savunmuşlardır.

Osmanlı Devleti'ni içinde bulunduğu zor durumdan kurtarmak isteyen aydınların ortaya koydukları bu fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Osmanlıcılık B) Ümmetçilik
C) Türkçülük D) Batıcılık

8. Ticaretin canlı olduğu ve konsoloslukların bulunduğu Manastır, Makedonya'nın önemli bir şehriydi. Pek çok etnik ve dinî grubun yaşadığı bu şehirde konsolosluklar halkı kışkırtıyordu. Ayrıca Sırlar, Bulgarlar ve Yunanlılar da kiliseleri aracılığıyla bölgeye hâkim olmak istiyorlardı.

Verilen bilgilerden hareketle Manastır ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Dil, din ve kültürel alanda birlikteliğin sağlandığı
B) Ekonomik faaliyetler açısından gelişmiş olduğu
C) Bölgeye hâkim olmak için dinin kullanıldığı
D) Milliyetçi fikirlerin yayılması için uygun ortam bulunduğu

9. 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde birbirinden farklı müfredatlar uygulayan okullar vardı. Bu okullar içerisinde en yaygın olanı daha çok dinî ağırlıklı eğitim veren medreselerdi. Bunun yanında Avrupa tarzı eğitim veren modern okullar da mevcuttu. Modern eğitim veren okulların büyük kısmı askerî okullardı. Bu okulların dışında azınlıklara ait okullar ve yabancı devletler tarafından açılan okullar da bulunmaktaydı.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Osmanlı'da farklı müfredatlar uygulanması eğitim seviyesini artırmıştır.
B) Modern okulların temel amacı asker yetiştirmektir.
C) Osmanlı Devleti'nde eğitimde birlik sağlanamamıştır.
D) Bütün eğitim kurumları Osmanlı Devleti'nin denetimi altındadır.

10. Selânik Askerî Rüştiyesinde matematik öğretmeni bir gün: 'Aranızda kimler kendine güvenirse kalsın. Onları müzakereci yapacağım.' demişti. Ayağa öyle öğrenciler kalktı ki bunları gören Mustafa kendini ortaya atmaya cesaret edemedi fakat içlerinden birinin emri altına girecekti. Bu da ağırına gitti. Birden kalktı: "Ben daha iyi yaparım." dedi ve yaptı. O günden sonra sınıfının müzakerecisi oldu.

Yukarıdaki metinde Mustafa Kemal'in hangi kişilik özelliğinden bahsedilmiştir?

- A) İleri görüşlülük
B) Çok yönlü olma
C) Gerçekçilik
D) Liderlik

11. Mustafa Kemal'in eğitim gördüğü okullardan bazıları şunlardır:

- Selanik-Şemsi Efendi İlkokulu
- Manastır-Askerî İdadi
- İstanbul-Harp Akademisi

Verilen bilgilere göre Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Sivil ve askeri okullarda eğitimine devam etmiştir.
B) Farklı şehirlerde eğitim görmüştür.
C) Gelişiminde öğrenim hayatının etkisi vardır.
D) Askeri okullar Manastır kentinde yoğunlaşmıştır.

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
D	D	A	A	A	B	D	A	C	D	D

MEB Örnek Sorularından ve İL ÖDM Sorularından derlenmiştir...